

Димитър Чуровски

<http://www.memoriabg.com/2017/05/22/finansoviat-kapitalizum-iliuziite-i-realnostta/>

Димитър Чуровски е завършил философия в СУ "Св. Климент Охридски". Защиства докторска дисертация по психология на труда. Работи в два изследователски института, а научната му кариера в България завършва като старши научен сътрудник по социална психология. От 26 години живее в Лондон и работи в частния сектор.

В публикуваното наскоро есе „Геополитиката днес – Нов световен ред или Нова парадигма“, беше посочен стремежът на елитите да изградят един нов световен ред със световно правителство, управлявано, естествено, от тях самите; както и принципната невъзможност подобна свръхсложна или комплексна система да бъде организирана йерархично и управлявана от субективния фактор. Сега ще обясним защо това се случи или как се стигна до днешния геополитически хаос, до възникването на еднополюсен и многополюсен модел на света, тяхната конфронтация и потенциалните разрушителни последици за човечеството и самия властови елит.

ПОЯВА И КРАХ НА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ИДЕОЛОГИИ

През първата половина на миналия век се появиха две политически идеологии, които определиха историята му.

Ленин „доразви“ икономическата теория на Маркс, приемайки, че комунизмът може да победи в една отделна страна, като властта се вземе посредством „въоръжена революция“ и се задържи чрез „диктатура на пролетариата“. Тази идеология пропагандира икономическо равенство, постигнато посредством експроприация на средствата за производство и еднопартийно управление на държавата. Така възникна болшеvizмът, който се самоопредели като комунизъм и влезе в историята с това име. Всъщност между „болшеvizъм“ и „комунизъм“ има една принципна разлика. Според Маркс комунизмът може да настъпи след високо развитие на капитализма. Следователно, според него той е резултат от обективното развитие на обществото. Според болшеvizма, комунизмът е постижим посредством субективни действия, без оглед на естествената еволюция. До разпадането на Съветския съюз това се смяташе за възможно и дори доказано. Животът обаче показва, че това е мит, следователно е невъзможно. Руската монархия рухва поради вътрешни противоречия, а завзелият властта формират нов елит (номенклатура) и държавно устройство, просъществувало само 70 години. С други думи, болшеvizмът е идеологизация на икономическа теория, а тя, подобно на всички идеологии, се оказва един мит, който наскоро се срива в резултат на вътрешните си противоречия на развитие.

В края на Първата световна война с рухването на световните империи и монархията като доминираща форма за управление, се появиха две сродни идеологии – на фашизма в Италия и националсоциализма в Германия. Мусолини мечтаеше за възвръщане на Римската империя, а Хитлер – за изграждането на хилядолетен райх, базиран на национално и расово превъзходство. Всъщност Хитлер идеологизира философията на Фридрих Ницше, и по-специално философската му концепция „воля за власт“, както и алегорията за „свръхчовека“, представена в „Тъй рече Заратустра“. Подобно на Ленин, той вярва, че „доразвива“ това философско учение и го въплъщава в живота. Тази идеология също се оказва един мит. Тя провокира Втората световна война и беше унищожена като брутална и противоречаща на човешките ценности. Теоретически Германия би могла да спечели войната и да утвърди фашизма като господстваща форма за управление в Европа, но без съмнение този „хилядолетен райх“ щеше да рухне след няколко десетилетия по същите причини, по които се разпадна Съветският съюз, защото е несъвместим с обективния ход в развитието на обществото. Историческите събития от началото на миналия век показваха колко лесно е да се идеологизира и митологизира една икономическа теория или философско учение и колко трагични за човечеството и самите елити са последиците в случай, че те се овластват, без значение дали това е постигнато посредством кървава революция или властта е взета по легитимен път чрез избори.

През първата половина на миналия век се появи и една икономическа идеология, която за разлика от политическите идеологии на болшеvizма и фашизма, протече тихо, незабележимо, без фанфари и

обожествявани лидери; една идеология, която установи контрол над икономиката и политическата власт, с последици, многократно превишаващи тези на комунизма и фашизма, взети заедно. Тази невидима революция определили съдбата на човечеството през втората половина на 20 и началото на 21 век, както и днешния геополитически хаос. Това е

тихата и пълзяща революция на финансовия елит.

За да се разберат протичащите социални и геополитически процеси, днес е необходимо да се осмисли появата и развитието на финансовия капитализъм, който определя хода на тези процеси. Финансовият капитализъм се появява и утвърждава в резултат на добре планирани от международните банкиери и брилянтно реализирани модификации в банковата система, икономиката и формата за управление.[1]

Модификацията на банковата система се осъществи на три етапа за период от около 30 години: 1. Учредяване на Федералния резерв като централна банка на САЩ през декември 1913, 2. Отмяна на златния стандарт (покритие) на долара през юни 1933, и 3. Приемането на американския долар за световна валута през юли 1944.

В началото на миналия век в САЩ има около 25 000 банки, работещи без собствена законодателна база. За да принуди правителството да модернизира банковата система по подобие на европейските системи, които се управляват от една централна банка, няколко по-големи банки провокират финансова криза през 1907, при която фалират две водещи застрахователни тръстове и множество фирми и компании, свързани с тях. В резултат на тези събития правителството е принудено да вземе решение за изработване на закон за банките с цел изключване възможността от поява на подобни кризи. Сформирана е и сенатска комисия със задача да подготви законопроекта. Комисията изучава европейския опит около 2 години и в края на ноември 1910 група от пет водещи финансиста, ръководени от председателя на сенатската комисия Нелсон Олдрих и секретаря на финансовия департамент Абрам Андрю, се срещат тайно от пресата и обществеността на един малък остров в Атлантическия океан – Джекил, щата Джорджия. Водеща фигура е Пол Варбург, германски banker, пристигнал наскоро в САЩ.

Тази група подготвя законопроекта, който предвижда учредяване на „независима централна банка“, наречена Федерален резерв (ФЕД).[2]

Сградата на Федералния резерв (ФЕД) във Вашингтон, САЩ

През декември 1913, в противоречие с Конституцията, президентът Удроу Уилсън подписва законопроекта „The Federal Reserve Act 1913“, който оторизира картел от 12 (сега 6) водещи

банки, да печатат американските долари. За разлика от европейските централни банки, които са относително независими от правителствата, но остават държавни агенции, контролиращи финансовите системи на страните, ФЕД е картел от няколко частни банки, придобиващ правото да печата собствени пари, които продава на своето правителство с 10% лихва. За да осигури „независимостта“ на ФЕД, правителството практически няма контрол върху неговата дейност.

По време на дискусиите на законопроекта, сенаторът Чарлз Линдберг отбелязва, че със създаването на ФЕД се узаконява един мощен монетен тръст, представляващ „невидимо правителство“, което посредством парите може да контролира Сената. Той смята, че тази парична система е престъпление по отношение на американския народ, защото тя не премахва опасността от финансови кризи, напротив – тя позволява финансови кризи и икономически депресии да се създават по научно обоснован метод чрез арогантен кредитен монопол.[3] Историята показва, че е бил прав. През 1921 Чарлз Линдберг публикува книга, в която описва механизма за предизвикване на изкуствени финансови кризи.

Този механизъм е лесен за разбиране и реализиране и се състои от три стъпки: 1. Увеличаване масата на парите в обръщение. Колкото повече, толкова по-добре. 2. Създаване на борса и стимулиране на хората и бизнесите да взимат кредити. Колкото повече, толкова по-добре. 3. Рязко съкращаване на парите в обръщение и изискване кредитите да се върнат.[4]

По-нататъшното развитие на капитализма в САЩ удивително напомня този сценарий. През 1929 започва Голямата депресия. Тя се предхожда от бум в икономическото развитие, достъпни кредити за жилища, коли, модерната тогава бяла техника и други екстри, лесни печалби на борсата, инвестиции в промишлеността и селското стопанство (стъпки 1 и 2). В края на 1929 парите в обръщение рязко се съкращават, кредитите не могат да се погасяват и следват фалити в апокалиптични пропорции. Фалират 10 000 от наличните 25 000 банки и хиляди фирми. Фермерите не могат да изплатят кредитите по закупените машини; реколтата остава неприбрана при масова безработица и глад. Много хора остават на улицата в буквалния смисъл на думата. Президентът Херберт Хувър (1929-1933) изисква от европейските правителства да върнат получените от американски банки кредити, чийто отслабени от войната икономики не са в състояние да изплатят. Така Голямата депресия прераства в световна криза.

По въпроса за Голямата депресия са написани хиляди страници. Икономистите посочват различни икономически причини, както и неспособността на президента Хувър да управлява ефективно страната. Официално допускането, че кризата е преднамерено провокирана, се изключва от политически коректните автори. През 1933, в разгара на самата криза, при дебати в Сената, един от малкото критици на ФЕД от самото му създаване, сенаторът Луиз МакФаден, бивш banker и председател на финансовата комисия на Сената, твърди, че ФЕД съзнателно е провокирал икономическата депресия, манипулирайки паричния поток. Той остава и най-последователният критик на ФЕД и след напускането на Сената. След два неуспешни опита за убийство той е отровен на прием в Ню Йорк при неизяснени обстоятелства.

Възниква въпросът – ако Голямата депресия е съзнателно провокирана, на кого и защо е било нужно такова разтърсващо обществото събитие. Отговорът е поразително прост. Печатането на пари се ограничава от златния стандарт, който изисква емитираните пари да съответстват на наличните златни резерви на страната. За да се освободи от това ограничение, ФЕД провокира апокалиптична икономическа депресия, която може да бъде овладяна само чрез отмяна на златния стандарт. Това прави и новоизбрания президент Франклин Рузвелт (1933 – 1945). Основната мярка в обширната програма по преодоляването на кризата е отмяната на златния стандарт. По този начин парите се превръщат в платежно средство, утвърдено от закона, но без собствена стойност. Това позволява да се печатат произволен брой банкноти, чиято цена се определя от търсенето и предлагането.

Създаването на ФЕД е стъпка от стратегията за установяване на световно господство. За постигането на тази цел е необходимо книжният долар да се приеме за световна валута. Това е договорено на международната конференция, състояла се в Бретон Уудс от 1 до 22 юли 1944 с присъствието на 45 страни. Създадената система следва да осъществи следвоенната реконструкция на световната икономика. Това е последната стъпка към окончателното изоставяне на златния стандарт в световен мащаб и приемане на правила за изчисляване на обменни курсове. На тази конференция се поставят основите на Международната банка за реконструкция и развитие (МБРР) както и на Международния валутен фонд (МВФ). Делегатите на Съветския съюз са подписали заключителните документи на конференцията, но Сталин не ги е ратифицирал, което е една от основните причини за Студената война. Фактически тя започва преди Втората световна война да е приключила официално.

На конференцията в Кингстон, Джамайка през 1976, МВФ определя правилата за свободната размяна на валутите и постоянен разменен курс на флукуациите. По този начин ФЕД и САЩ стават световен фактор, формирайки еднополюсния модел на света. Превръщането на американския долар в световна валута носи годишен приход за страната от 100 милиарда долара. Поразителен е фактът, че картел от 6 частни банки, емитирайки собствени пари, упражнява контрол върху финансовата система на планетата. Това е и невидимото, несменяемо и задкулисно правителство, дърпащо днес конците на световната икономика и геополитика, като отговорността за последствията от протичащите събития остава за избираните политици.

Тъй като финансовата система е „кръвоносната система“ не само на икономиката, но и на обществото като цяло, то промените в нея водят до дълбоки промени в другите ѝ подсистеми: икономика, форма за управление и обществено съзнание.[5]

1. Промени в икономиката

Илюстрация за това колко силно може да бъде въздействието на финансовата система върху икономиката, е Голямата депресия в САЩ от 1929 г. За щастие кризи от такъв магнитуд не са нужни. Периодично икономически кризи се провокират, но те са част от механизма на финансовия капитализъм. При тях по-голямата част от произведените в планетарен мащаб блага се преразпределят и насочват към една малка част от финансовия корпоративен и военен елит, определян от Милс като властови елит (power elite)[6]. Тези кризи не се провокират от пословичната алчност на елитите. Финансовия елит би могъл да си отпечата долари, колкото пожелае. Изтеглянето на парите от населението е необходимо за поддържането на определен недостиг, нужен за стимулиране на производството и контрол над обществото.

Механизмът за управление на обществото чрез контрола на парите е много прост. За тази цел държавите трябва да са в състояние на дълг към финансовите институции, които могат да им налагат определени условия и да контролират вземането на решения. Как се реализира този механизъм, е описано от Джон Перкинс в „Изповедта на един икономически килър“, преведена и на български език.[7] Гръцките икономисти с основание определиха тази система на контрол като „дептократия“[8]. Същият механизъм се прилага и по отношение на хората. За ефективното им управление те трябва да са длъжници на банките.

Банките в Гърция започнаха да преследват некоректните платци, като са изпратили писма на 50 хиляди от тях с просрочени задължения по потребителски заеми и карти, с искане те да бъдат погасени в срок от три дни, съобщи в „Етнос“ (11 април 2017)

Финансовият капитализъм извърши дълбоки промени в света през 20 век. Първоначално в резултат от Голямата депресия тя изкупи на безценица голяма част

от американската икономика и създаде гигантски национални корпорации, които в последствие завладяха света и се превърнаха в международни корпорации. Те изключват възможността за свободна конкуренция, защото конкуренцията предполага относителна равнопоставеност на двете страни. Не е възможно една малка фирма или производител да се конкурира с корпорация. Свободният пазар в условията на финансовия капитализъм е илюзия, в който могат да вярват само правоверни икономисти. Конкуренцията между корпорациите е от друго естество.

Другата голяма промяна е тази, че финансовият капитализъм премахва необходимостта от колониализма, характерен за ранния капитализъм, при който една държава владее и контролира друга или няколко по-слабо развити държави. Този „географски“ тип колониализъм налага военно и административно присъствие в самите страни. Новият финансов механизъм позволява ресурсите на страните от третия свят (природни и човешки) да се експлоатират без физическото присъствие на колонизаторите в съответните страни, посредством финансова зависимост и корумпирани национални правителства. По тази причина Великобритания сама се оттегли от Индия през 1947 (The Indian Independence Act), обособявайки от своята вече бивша колония две държави – Индия и Пакистан. През следващото десетилетие колониалната система „се срива“ под формата на добре контролирани и оркестрирани „национално-освободителни движения“. По този начин формална независимост придобиха около 50 нации, съставляващи една четвърт от държавите днес и около една трета от населението на планетата. Така географски базираната колониална система беше подменена с „демократична“ и финансова. Дори самото понятие „колониализъм“ отпада, без новата „демократична“ форма на експлоатация на третия свят да бъде определена по някакъв начин с ново понятие. Това, разбира се, е част от манипулациите на финансовия капитализъм. Много съществен момент при тази форма на експлоатация на по-слабо развитите страни е този, че те не са зависими от една конкретна силно развита

страна, а са зависими директно от световния финансов елит. Така се формира една виртуална финансова колониална система, която доминира геополитиката днес.

Финансовият капитализъм промени също така и трудовите отношения. Работническата класа, за която се предполагаше, че ще бъде „гробокопач на капитализма“, беше обезличена и превърната в „работна сила“, част от която днес се скита като призрак из Европа в търсене на възможности за оцеляване. Другата фрапираща промяна е нарастването на пропастта между бедни и богати. Днес средната класа изчезва и обществото се поляризира в бедни и свръхбогати, като пропастта между тях се задълбочава, независимо от политиките на управляващите партии. Понятия като „ляво“ и „дясно“ постепенно губят политическия си смисъл и се подменят с понятия като „горе“ и „долу“ или „1% и 99%“.

2. Промени във формата за управление

Финансовият капитализъм също така постепенно модифицира репрезентативната демокрацията до степен на нейното изправане от съдържание и превръщането ѝ във фасадна демокрация. Изборният процес е превърнат в едно твърде скъпо рекламно шоу, в което кандидатът и партията трябва да инвестират стотици милиони. Тези пари могат да се набавят по два начина – спонсорство и корупция. И в двата случая става въпрос за предварително купуване на управленски решения. По този начин избраният представител е принуден да работи в интерес на спонсора или лобиста вместо за своя избирател. Лобизмът е узаконена форма за корупция, независимо от демагогските и манипулативни доводи, оправдаващи съществуването му. По този начин понятието „демокрация“ се запазва за пропагандни цели, но истинското съдържание на формата за управление е плутокрацията. Плутокрацията е механизъм за вземане на стратегически решения от малко, но много богати хора. С други думи, съществуващия механизъм за вземане на решения е нещо като „демо-плутокрация“, т.е. демокрация като форма, и плутокрация като съдържание. Стратегическите решения се вземат от олигархията, а практическите проблеми на държавата се решават от избирани политици. Този модел елиминира разделението на властите, защото те се контролират от един център. Няма значение дали това е еднопартийна система за управление или обществото се контролира от парите. Тази особеност е лесно забележима в източния блок след разпада на Съветския съюз, където разделение на властите практически не е имало. Тази особеност също така размива отговорността за вземаните решения и политическите грешки, и дори престъпления срещу човечеството, като войната в Ирак и други подобни, остават ненаказани.

Парите днес са превърнати в световна религия и определят всички политически решения. Според данни на Световната банка корупцията в света възлиза на 1 трилион долара годишно. Корупцията на всички нива по принцип е форма за купуване на решения. Към момента Уолстрийт има 3 000 лобисти, по пет за всеки конгресмен, които се противопоставят на всяка регулация, ограничаваща корпорациите. За периода между 1998 и 2008 Уолстрийт е похарчил \$3.4 милиарда за лобизъм и \$1.27 милиарда за политически подаръци.

Лобизмът е форма за узаконено купуване на законодателни решения. За каква демокрация можем да говорим, когато властимащите продават решения за трилиони долари годишно? Постепенно политиката е превърната в печеливш бизнес модел. Когато Клемент Атли (министър-председател на Великобритания 1945-1951) умира, той оставя наследство в недвижими имоти за около 7000 паунда. В наши дни Тони Блеър (министър-председател 1997-2007) е генерирал досега зашеметяващите £63 милиона[9] – показателен пример за това как през последните 50 години след

Втората световна война, финансовият капитализъм трансформира политиките от хора, вземащи решения, в брокери на властта.

Процесът е илюстрация и за това доколко алчността, корупцията и лицемерието доминират днес. Трансформацията е напълно „легитимна“ съгласно съществуващите закони, които са написани специално за олигарсите, но на практика представлява абсолютно неморален акт и умопомрачителна характеристика на финансовия капитализъм. Днешните избори до голяма степен са оркестрирани и манипулирани политически представления, които легитимират политическата власт, но не засягат най-важните политически решения. Практически изборите не решават нищо. Това прави партиите неефективни и дори ги превръща в отживелица. Страничен ефект от трансформацията на политиката в бизнес е фактът, че в политическите партии се включват хора със съмнителни морални ценности и такива, преследващи само личен интерес. По тази причина през последните десетилетия не се откроява държавник от висока класа, а в обращение са само преходни имена. Такъв е новия френски президент Еманюел Макрон

3. Промени в общественото съзнание

Финансовия капитализъм провокира промени във всички форми на общественото съзнание – религия, политика, изкуство, право и морал. Промените в политиката бяха посочени, тук ще подчертаем само разрушителното въздействие на финансовия капитализъм върху морала на обществото. Гражданското общество се появи на историческата сцена с морални ценности, изразени във вдъхновяващия девиз на Френската революция „Свобода, равенство, братство“. Финансовият капитализъм постепенно подмени тези етични ценности с „алчност, егоизъм и лицемерие“, политически коректно наричано „двоен стандарт“. Разбира се, като ценности на бъдещото общество са посочени либералните евроатлантическите ценности – свобода на движение на стоки, услуги, капитали и хора. Тези принципи напомнят за един документ от близкото минало – „За моралния облик на строителя на комунизма“, който беше широко пропагандиран, за да се преодолее упадъкът на морала през последните десетилетия от съществуването на „зрелия социализъм“. Този експеримент е забравен, а не би трябвало, защото е твърде поучителен; а поуката е, че морални принципи и ценности не могат да се създават и спускат „от горе“. Доказателство за това е силовото налагане на четирите свободи в ЕС, довело до Брексит и до подем на националистическите движения в Европа, но това е друга тема.

ФИНАНСОВИЯТ КАПИТАЛИЗЪМ КАТО „ГЕННО-МОДИФИЦИРАН“ КАПИТАЛИЗЪМ

Произвеждайки пари буквално от въздуха (out of thin air), капитализмът, описан от Смит и Маркс и основаващ се на производството и разпределението на богатата, е принципно различен капитализъм. Саморегулиращата се икономика на капитализма, базирана на производство на стоки и услуги, се подменя с финансов механизъм, управляван от субективния фактор и представен от bankerите. Кризите, регулиращи икономиките на стария капитализъм, се заменят с периодично провокирани финансови кризи. Разликата между тях е принципна. Първите регулират дисбаланса в определен отрасъл до балансиране на системата, движейки го в правилна посока, докато вторите периодично преразпределят богатата, създадени от световната икономика, като ги пренасочват в ръцете на малка група от обществото, която е под 1%. По този начин, както казахме по-горе, обективно регулиращата се посредством свободния пазар и конкуренцията икономика на капитализма се превръща в система, контролирана от субективния фактор (bankerите). Разликата е не просто огромна, тя е принципна – обективното саморегулиране е подменено със субективен контрол. От една страна, субективният контрол на системата способства за ускореното ѝ развитие, от друга страна – той я тласка в погрешна посока, определяна от интересите на елита, а не от интересите на човечеството като цяло. Подобно развитие в живите организми се наблюдава при раковите заболявания – бърз растеж на патологична тъкан, който често довежда до смъртта на самия организъм. С други думи, финансовият капитализъм е „генно-модифициран“ капитализъм, който е фокусиран върху преразпределението на създаваното богатство в ръцете на самите bankerи.

Финансовия капитализъм е една идеология, създадена от субективния фактор и защитаваща интересите на определена социална група, а не на обществото като цяло. Като такава тя не се различава от други идеологии (като фашизма и комунизма), защитава групови интереси, стреми се към световно господство и следва да се определи като финансизъм. Това е последната идеология, определила съдбата на човечеството през втората половина на 20 и началото на 21 век. Финансизмът е най-удивителната манипулация, извършвана някога от определена група хора в защита на собствените ѝ

интереси, и в същото време – най-голямото престъпление срещу човечеството. Заченат в грях, финансизмът се разви като ракови образувание, задушавашо всички сфери на обществения живот. За сто години доминиране на финансовия капитализъм, световното богатство е преразпределено и концентрирано в една малка група от 1%, която представлява и днешният елит.

Трансформирането на саморегулиращата се икономика на капитализма в контролираната от субективния фактор система е съпоставима със световна революция, променила света до неузнаваемост. Финансовият капитализъм определи съдбата на света през 20 век, създаде еднополюсния модел, провокира две световни и множество локални войни, както и хаоса, в който се намира светът днес, изправяйки го пред нова катастрофа. Някои анализатори определят финансовия капитализъм като „спекулативен капитализъм“, „казино капитализъм“, „Уолстрийт капитализъм“, „олигархичен капитализъм“, „крони капитализъм“; други автори го определят като висш стадий в развитието на капитализма. Истината е, че финансовият капитализъм е един „генно-модифициран“ от финансовия елит капитализъм или „лихварски капитализъм с фасадна демокрация“, защото съзнателно елиминира самоорганизиращия механизъм на капитализма (свободен пазар и демокрация) и подмени продуктивния капитал с лихварско-грабителски.

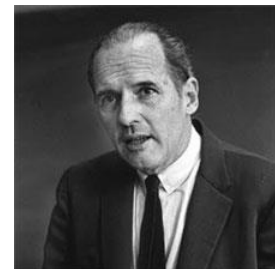
Възникването и налагането на финансизма като икономически модел или по-точно казано, трансформирането на капитализма от обективно създадена политико-икономическа формация в такава, контролирана от група хора, е една истинска безименна, скрита и пълзяща революция, която постепенно създава сега действащата финансова система и геополитиката. Финансизмът е механизъм за управление на обществото чрез създаване на задлъжняване на хората към финансовите институции и дефицит в държавните бюджети и се основава на преразпределението на богатата, вместо на тяхното производство.

Относно възможността на банкерите да произвеждат пари от нищо, Лорд Стамп, който е бил директор на Централната банка на Англия, председател на британските железници и втори по богатство във Великобритания през 20-те години, казва: „Банкерството е заченато извън закона и е родено в грях. Банкерите владеят света. Вземете го от тях, но им оставете правото да създават пари, и само с едно драсване на писалката те ще създадат достатъчно депозити, за да го купят отново. Отнемете им властта да създават пари и всички големи богатства като моето ще изчезнат, а светът, в който живеем, ще бъде по-щастлив и добър. НО, ако желаете да останете роби на банкерите и да платите цената за собственото си робство, оставете ги да продължат да създават пари и да контролират Кредита.“ (Цитат по S. Adams[10]). Този процес е може би най-шокиращият фокус, който някога е бил изобретяван за цялата история на човечеството.

Идеологическите модели за организация на обществото от началото на 20 век – комунизъм, фашизъм и финансизм, са форма на социално инженерство. Това е опит да се конструира спекулативен модел на желана (предполагаемо идеална) социална организация, посредством реорганизиране на съществуващото или изграждане на изцяло ново общество по предварително формулирана идея и постулирана цел. Няма значение как е взета властта – по насилствен път чрез революция (Ленин), легитимни избори (Хитлер) или манипулация на финансовата система (банкерите). От значение е злоупотребата с властта в стремежа на новите елити да наложат своята идеология (или митология) като световен модел за постигане на световно господство – „световна революция“, „хилядолетен райх“ или „нов световен ред“ с цел да запазят своите привилегии. Проблемът е в това, че социалната структура е прерогатив на обективния фактор. Следователно субективният фактор, представен от групови интереси, не може да създаде и внедри подобен модел.

В момента има обширна и твърде противоречива литература, посветена на тази тиха, пълзяща и загадъчна революция. Може би най-добрият академичен анализ е направен от проф. К. Куигли, „Трагедия и надежда: История на света в наше време“, анализиращ в около 1300 страници най-новата историята от първата половина на 20 век[11]. В този анализ проф. Куигли доказва как международният банков елит тайно и полека е установил своята глобална власт. Разкрива структурата и анатомията на властта и ролята на парите в този процес. Той разкрива ролята на Комитета по външни отношения на САЩ и Кралския институт по международни работи на Великобритания като мозъчни центрове, определящи геополитиката и формирането на световно правителство, работещо посредством

международни агенции като ООН, Световната банка, Международния валутен фонд и други агенции. Анализира ролята им в двете световни войни и последствията от тях. Вижда днешния властови елит като опасност за Америка и за света. Едно популярно изложение на въпроса в около 200 стр. е направено от Дж. Плумер, „Трагедия и надежда 101: Илюзията за справедливостта, свободата и демокрацията“. Книгата е написана по задълбочения анализ на проф. Куигли[12]. На руски език темата е анализирана от Н. Стариков – „Кризата: Как се прави това“[13]. Опит за обобщение на събитията от този период от позицията на една Нова парадигма за развитието на обществото съм изложил в моята монография, посветена на колаборативното общество.[14]

МИТОВЕ, ИЛЮЗИИ И НЕКОМПЕТЕНТНОСТ НА УПРАВЛЯВАЩИТЕ ЕЛИТИ

Управляващите елити от всички времена създават определена идеология, утвърждаваща тяхната власт и привилегированите им позиции в обществото. Тези идеологии отразяват нивото в развитието на обществото и неизбежно включват множество митове и илюзии. Те се проявяват най-ярко в условията на преход от една политико-икономическа формация в друга, когато управляващите елити стават неизбежна жертва на тези митове и на собствените си илюзии. Така от историческата сцена са изчезнали всички елити от римските патриции до комунистическата номенклатура. Възниква въпросът – кои са митовете и илюзиите на днешния властови елит?

Най-големият мит днес е пропагандираният от елитите нов световен ред и световно правителство като предпоставка за траен мир и благоденствие за всички. Един свят, управляван, естествено, от днешния елит. Беше посочено, че подобна структура за организация на обществото противоречи на обективните закони на развитие и следователно е невъзможно един такъв социален модел, базиран на йерархичната организация на подсистемите ѝ, да бъде установен в условията на една комплексна система, която може да съществува само като мрежова структура.

Голяма илюзия е, че дигиталният контрол над обществото, достигащ до всеки отделен индивид, може да гарантира сигурността на предполагаемия нов световен ред. Това е много наивно, да не кажем твърде глупаво. Класовото деление на обществото и класовата борба са очевидни. Оттук се прави прибързания извод, че тази борба неизбежно ще завърши с победа на потисканата класа, защото тя „няма какво да губи освен веригите си“. Историята обаче показва, че нито робите са разрушили Римската империя, нито селяните са премахнали феодалната аристокрация, нито работниците се превърнаха в „гробокопач на капитализма“, както е предполагал Маркс през втората половина на 19 век. От друга страна, нито КГБ, нито Цази, Секюритате или българската ДС бяха в състояние да запазят системите, които ревностно и брутално защитаваха. Да не говорим за това, че при определени обстоятелства те самите могат да атакуват системата. Такъв беше случаят със Секюритате, която „оглави“ румънската революция, залови и екзекутира Чаушеску. Империи от всички времена и техните елити се сриват не от външни фактори, а от вътрешни противоречия и проблеми, произтичащи от самата система. Системи за сигурност, насочени към външни фактори, са безсмислени. Дигиталният контрол над обществото може да повлияе върху начина, по който самата система ще се срине, но не и да осигури съществуването ѝ.

Приблизително същото може да се каже относно пропагандата и манипулацията на масовото съзнание. В краткосрочен план те имат позитивен за системата ефект, в дългосрочен план действат разрушително, защото масовото съзнание в един момент осъзнава това въздействие. Примери за това са пропагандните машини на фашизма и комунизма.

Интеграцията и мултикултурализмът са друга илюзия. Това е един отчаян опит обществото да се натика в предварително замислена схема, целяща постигането на новия световен ред. Мултикултурализъм предполага съвместно съществуване на различни култури, приемащи либералните ценности на западната цивилизация и интегрирането им към западното общество. Всъщност „мултикултурализъм и интеграция“ означава преход към монокултурно общество, приело прокламираните евроатлантически ценности. Една от съществените особености на биологичната еволюция е разнообразието на видовете, което е предпоставка за самото развитие. Свеждането на културното разнообразие на човечеството до приемането на евроатлантическите либерални ценности на западното общество е недоразумение (ако е недостатъчно осмислено) или грешка (ако е добре пресметнат ход по пътя към установяването на нов световен ред). Досегашната практика го доказва. Второ и трето поколение на определени културални общности не се интегрират, а запазват своята идентичност.

Днес съществуват множество тайни общества и ордени – масони, илюминати, тамплиери, розенкройцери, череп и кости, опус деи (божието дело) и много други, които имат собствени идеи за

развитие и контрол над обществото. Тайните общества наподобяват религиозните секти. Те могат да имат известно влияние върху обществото, защото включват в себе си влиятелни личности, но като субективен фактор, подобно на политическите партии, те не могат да определят развитието му в дългосрочен план. Поради принципната си затвореност, те не могат да достигнат до критическа маса от членове, за да окажат влияние на общественото съзнание. По тази причина тези общества не представляват особен интерес от геополитическа гледна точка.

Когато стане въпрос за световен ред, „Световна революция“ или „Хилядолетен райх“, винаги се намира идеолог, който да „доразвие“ някаква философска концепция. В случая с Новия световен ред това е Джордж Сорос. Той „доразвива“ философската концепция на Х. Бергсон и К. Попер за Отвореното

общество, модифицирайки я за нуждите на този ред и провъзгласявайки „вечен мир и просперитет за всички“. Впрочем, между „финансови“ и „философски“ спекулации има огромна разлика. Невероятно е един философ да спекулира на борсата, както и финансист да направи принос във философията. Е, такава е поне формалната логика. Истината може да се установи само от времето, но ако се съди от предходните два експеримента, цената, която трябва да плати човечеството за това, е твърде висока.

За налагането на своята хегемония по света властовият елит има нужда от идеолози и стратегии. През последните десетилетия като такива се очертават Збигнев Бжежински, Джозеф Най, Джийн Шарп, Стивън Ман и др. По този начин геополитиката на „голямата шахматна дъска“ се обогати с теории и концепции като: „облъсък на цивилизациите“, „краят на историята“, „меката власт“, „непреките действия“, „цветните революции“, „контролираният хаос“ или теория за „контролираната нестабилност“; психологическа, информационна, хибридна война и други подобни. Без да навлизаме в подробности (защото те са широко дискутирани и пропагандирани днес), ще отбележим, че тези концепции и теории имат един общ и много съществен недостатък. Те разглеждат и анализират видимите на повърхността политически събития и игнорират принципите и механизмите, които определят обективния ход на събитията. Те се концентрират върху „паяната на повърхността“, като санкции, тероризъм, локални конфликти и „контролирана нестабилност“ и тотално игнорират подводните течения, генерирани от законите на общественото развитие. Те не разглеждат обществото като система, която се управлява не само отвън, но има и свои собствени закони на развитие. С други думи, тези теории изхождат от предпоставката, че човешкият разум може да създаде структурен модел на обществото и то да бъде контролирано от властовия елит. По тази причина те са едностранни, повърхностни и водещи до самозаблуда. Тези идеи са и много опасни, защото те тласкат човечеството към конфронтация.

Социално-инженерните проекти от 20 век, бележещи края на идеологиите, убедително показват, че субективният фактор не може да разработи подобен геополитически модел, управляван единствено от човешкия разум и защитаващ групови интереси. Развитието на обществото се определя двустранно от обективни и субективни фактори. Задачата на субективния фактор е да изучи обективните закони и да определи спецификата и лимита на своите възможности и действия. За тази цел той следва да изучи принципите и законите в организацията на свръхсложните системи, създадени от природата, и да ги приложи в организацията на обществото. Това е и смисълът на един нов поглед върху обществото и една нова Новата парадигма за неговата организация.

ВЪЗМОЖНИ СЦЕНАРИИ ЗА ПРЕХОД ОТ ФИНАНСОВ КАПИТАЛИЗЪМ КОЛАБОРАТИВНО ОБЩЕСТВО

За да се разбере преходът от капитализъм към пост-капиталистическо устройство на света в цялата му дълбочина и противоречивост, той трябва да се разгледа едновременно от две гледни точки – философска и геополитическа. Първата отразява фактора „развитие“, втората – фактора „политическо позициониране“.

От философска гледна точка се открояват две ярко контрастиращи тенденции в развитието на обществото – 1. експоненциално развитие на науката и технологиите, което удвоява познанието на всеки 4-5 години и променя света до неузнаваемост. Променияният се свят предполага структурни промени и поражда социалното самосъзнание, което следва да ги реализира. 2. поява на глобални проблеми, генерирани от действащия модел на финансовия капитализъм и произтичащи от упадъка на

морала в резултат от функционирането на този модел. Следователно от философска гледна точка основното противоречие на прехода от капитализъм към пост-капиталистическо устройство на света е между разума, който твори обществото, и моралните ценности, които произтичат от системата и определят неговия интегритет и посоката му на развитие.

Геополитическата реалност днес се определя от погрешната и много опасна теория за контролираната нестабилност от позицията на силата. Това поляризира света и го позиционира, формирайки няколко полюса. От тази гледна точка се очертават три възможни сценария за прехода от финансов капитализъм към пост-капиталистическо или колаборативно общество, каквото и да означава това – две „силови“ и една „мека“. Те не са уникални, защото обективният фактор няма разум, той налага промените си „сляпо“ и „безмилостно“, следвайки собствените си закони на развитие. В исторически план се наблюдават само няколко подобни прехода. Тяхната неизбежност се определя от обективния фактор, а субективният фактор, представен от управляващите елити (патриции, феодални аристократи, нацистки гаулайтери и комунистическа номенклатура), избира само начина за самоунищожаването си. Тези сценарии са познати от историята и предлагат обилен материал за размисъл.

Първият сценарий се отнася до многополюсния модел на света и допуска сблъсък между полюсите. По този сценарий е протекла Първата световна война, когато тогавашните „полюси“, представени от четири световни империи и множество по-малки монархии, се сблъскват в стремежа си да наложат своя императив на световната сцена. Резултатът е известен – световните империи изчезват от картата на света, съпроводени от дузина по-малки монархии, заедно с управляващите ги елити.

Вторият сценарий предполага водещата сила в света да провокира конфликт, който да прерасне в световен и силов да се наложи като глобален фактор. По този сценарий е протекла Втората световна война. Последниците за човечеството и за нацисткия елит също са добре известни.

Третият сценарий е „мек“. Той предполага доброволен отказ от властта в името на собственото оцеляване на управляващите елити. В миналото това се е случвало, когато по-слаб владетел е приемал да стане васал на по-силен владетел. За да запази част от имуществото и живота си, той се е отказвал от властта. В по-ново време такъв е случаят с Британската монархия, която се запазва като символ на държавата, но е лишена от политическа власт. Подобна е ситуацията и с комунистическата номенклатура,

която предаде политическата власт с надежда да запази икономическото си влияние. Този сценарий предполага ясно осъзнаване на собствената обреченост и приемане на компромисно решение.

Уолстрийт

Към момента няма никакви индикации, че властовият елит осъзнава своята историческа обреченост и неизбежността на своята гибел. Нещо повече, той става все по-арогантен и агресивен в своята увереност, размиа отговорност и чувство за ненаказуемост. По тази причина третият сценарий засега е най-малко вероятен. Вторият сценарий също е под въпрос, защото САЩ губят завоюваните позиции на световен лидер, а очертаващите се нови такива поне засега не демонстрират амбиции за световно господство. Най-вероятният сценарий към момента е сблъсъкът между полюсите. Много съществено обаче е да се разбере, че независимо от избрания сценарий, крайният резултат остава един и същ – смяна на сегашния модел и на властовия елит и преход към нов модел, съответстващ на нивото на социалното развитие и нова форма за управление. Това е така, защото преходът се определя от обективните закони на развитието на обществото и аспирациите на управляващия елит са без значение. Що се отнася до цената, която човечеството следва да заплати за безумието на своите елити, избрали един или друг сценарий – както е видно от историята, тя варира в широки граници.

Голямата грешка на геополитиците и техните стратегии е, че в анализите си те се ограничават само в „позиционния“ аспект и не отчитат основното противоречие на предстоящия преход – между разума, който твори обществото и моралните ценности, които определят посоката му на развитие. Те се опитват да решат едно интегрално уравнение с много променливи по метода на простото тройно правило,

като свеждат променливите до отношения между няколко пропорции. Те сляпо вярват в своята идеология, която не е нищо повече от един мит, и всячески се стремят да наложат този мит на света ката цяло. Това е същата грешка, допусната от предходните елити, станали жертва на Първата и Втората световна война, в резултат на стремежа си да наложат на света собствените си илюзии.

При наличието на атомен арсенал, който е в състояние да унищожи живота на планетата 20 пъти и при ясно очертана екологична катастрофа, е наивно да се приемат сериозно водещите геополитически теории, проповядващи конфронтация и опростяващи геополитическата реалност до интелектуалното ниво на политиките. Всъщност най-достойното решение за разума е „мекият“ сценарий. Той е най-достойният ход и за управляващите елити, стига те да осъзнаят историческата преходност на своите илюзии и да решат да вземат курс на „перестройка“. В този случай метастазите на рака, причинен от финансовия капитализъм и проникнали във всички сфери на обществото, могат внимателно и методично да се отстранят, без поражения за самия организъм.

Обобщавайки две гледни точки, може да се заключи, че изборът на сценарий се определя от взаимодействието на два фактора – бързото развитие на общественото самосъзнание в резултат от нарастващото познание и упадъкът на моралните ценности, последица от съществуващата форма за управление на обществото. Моралът е „имунната система“ на обществото, запазваща неговия интегритет, и ако този интегритет се срине, може да загине самото общество. Ако общественото самосъзнание достигне до ниво да промени ценностната ориентация на обществото, т.е. да „излекува имунната му система“, а властовият елит осъзнае собствената си преходност и приеме „мекия“ сценарий, то преходът може да се осъществи само с леки сътресения.

Ако обаче общественото самосъзнание не успее да постигне това ниво на развитие и преходът се осъществи по един от „силовите“ сценарии, то деградацията на морала ще се задълбочи и ще стартира някои от глобалните проблеми, а последиците за човечеството ще бъдат опустошителни, без значение дали това е атомна или екологична катастрофа. Това би означавало, че разумът, способен да проникне в дълбините на Вселената, да разбие атома и да създаде изкуствен аналог, е несъвместим със законите на еволюцията и следва да угасне. Това би означавало, че деградацията на морала, изразяваща се в алчност, егоизъм, лицемерие и властолюбие, е по-могъщ фактор от разума и може да го унищожи.

Всъщност Ленин е бил прав когато формулира петте принципа на империализма, но те се отнасят не за неговото, а за наето време!

Признаци на империализма според Ленин:

- 1. появяване на монополи;**
- 2. обединение на производствения и банковия капитал във финансов капитал;**
- 3. завършило е териториалното разделение на света, което поражда войни за неговото преразпределение;**
- 4. възникване на олигархии;**
- 5. монополистични съюзи си поделят света.**